

SLOVENIJA

Novosti in ukrepi z davčnega področja za odpravo posledic poplav in plazov iz avgusta 2023

Avgusta so velik del Slovenije zajele uničujoče poplave, ki so za seboj pustile precejšnjo gospodarsko škodo. Ukrepe pri odpravi posledic naravnih nesreč ureja **Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč** (ZOPNN, Uradni list RS, št. 114/05 s spremembami), dopolnitve katerega so bile sprejete v avgustu in septembru 2023.

Zaradi obsežnosti poplav je bil dodatno sprejet še **Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023** (ZIUOPZP; Uradni list RS, št. 95/2023 z dne 1.9.2023), ki spreminja in dopolnjuje trenutno veljavne zakone ter uvaja posebne ukrepe oziroma na več področjih odstopa od nekaterih sistemskih ureditev. Ker se je po uveljavitvi zakona o interventnih ukrepih pokazala potreba po dodatnih ukrepih, je bila v 10. novembra 2023 sprejeta novela zakona (ZIUOPZP-A; Uradni list RS, št. 117/2023 z dne 20.11.2023)

Poglavitne (začasne) rešitve obeh zakonov z davčnega področja so predstavljene v nadaljevanju.

Pomoč za samozaposlene

Samozaposleni, ki zaradi posledic poplav ne more opravljati dejavnosti oziroma jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, je za obdobje od avgusta do decembra 2023 upravičen do pomoči v višini **1.200 EUR/mesec**, ob izpolnjevanju pogojev:

- › dejavnost registrirana pri AJPES najmanj od 1.7.2023 do 11.8.2023 (uveljavitev ZOPNN-F);
- › na dan oddaje vloge ni neporavnanih obveznosti do FURS;
- › predloženi so vsi obračuni davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja zadnjih 5 let;
- › prihodki v letu 2023 glede na 2022 bodo upadli za najmanj 25 %.

Samozaposleni izjavo za pomoč lahko odda preko informacijskega sistema FURS (eDavki), in sicer na obrazcu »NF_NarNesrece«. Prvo izplačilo je bilo že izvedeno 10. oktobra 2023.

Skrajni rok za oddajo mesečnih izjav za celotno obdobje od avgusta do decembra 2023 je 31. januar 2024, izplačilo pa bo izvedeno 9. februarja 2024.

Vračilo nadomestil plače delavcem

Če je pri **delodajalcu, ki je prejel (delno) povračilo izplačanih nadomestil plače delavcem zaradi višje sile ali čakanja na delo** zaradi posledic naravne nesreče, **od 3. avgusta 2023**

prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2023 oziroma za leto 2023, mora o tem obvestiti **Finančno upravo Republike Slovenije** (v nadaljevanju FURS) **v 2 mesecih** po izplačilu.

Prejeta sredstva bo moral delodajalec vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva prejema povračila izplačanih nadomestil plače do dneva vračila.

Za delodajalca, ki v predpisanem roku ne obvesti FURS o obveznosti vrnitve sredstev, je predvidena kazen v višini od 450 EUR do 20.000 EUR.

Enkratna solidarnostna pomoč

Enkratna solidarnostna pomoč, izplačana delavcu v naravi ali denarju v letu 2023 za **hujšo škodo** zaradi poplav in plazov, se do višine **10.000 EUR** ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (in ne do višine 2.000 EUR, kot je sicer splošno veljavna meja te pomoči).

Delavec mora pred izplačilom enkratne solidarnostne pomoči delodajalcu nastalo škodo izkazati z ustreznimi dokazili.

Dodatna olajšava za donacije za leto 2023

Uveljavlja se **dodatna enkratna davčna olajšava za donacije** za celoten znesek denarnih nakazil, vendar največ do višine davčne osnove davčnega obdobja za pravne osebe in fizične osebe z dejavnostjo.

Olajšava velja za vsa nakazila do 31.12.2023, ki bodo plačana za ta namen posebej oblikovan račun Republike Slovenije.

Račun proračuna RS	SI56 0110 0630 0109 972
Naslov	Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana
Namen	Odprava posledic poplav
Koda namena	CHAR
Sklic pravne osebe	18 10995-7300000-23011223
Sklic fizične osebe	18 10995-7301006-23011223

Prepoved odpuščanja delavcev

Delodajalec, ki koristi ukrep povračila nadomestila plače za čas čakanja na delo doma, **ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga** delavcem tudi po prenehanju koriščenja ukrepa, in sicer za obdobje enako obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače.

Izjema velja le v primeru, če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 3. avgustom 2023 in delodajalec za te delavce ni uveljavil pravice do delnega povračila nadomestila.

Odtujitev uničene opreme v podjetju

Zavezancu, ki je opremo kupil pred manj kot tremi leti in zanjo koristil olajšavo za investiranje skladno s 55.a členom ZDDPO-2, **ni potrebno vračati investicijske olajšave** za odtujitev te opreme zaradi uničenja v poplavah in plazovih 2023.

Solidarnostna delovna sobota in prispevek

Delodajalec **lahko** po posvetovanju s sindikatom, svetom delavcev oz. delavci **določi** eno soboto v letu 2023 in eno soboto v letu 2024 kot **solidarnostno delovno soboto**.

Z delom, opravljenim na solidarnostno soboto, delavec prispeva sredstva v Sklad za obnovo Slovenije.

Delavci bodo tako na podlagi **predhodnega pisnega soglasja** z delodajalcem **z opravljenim delom** na solidarnostno delovno soboto **prispevali** znesek svoje **neto plače** za ta dan. Od te plače delavca se dohodnine in obveznih socialnih prispevkov ne plača. Za pripravo pisnega soglasja za vaše podjetje se obrnite na našo WTS pisarno.

Prispevek delavca bo obračunal in odvedel delodajalec, in sicer na posebnem obrazcu »*Obračun prispevka za Sklad za obnovo*«, ki vsebuje naslednje podatke o:

- > delodajalcu in posameznih delavcih
- > skupnem prispevku vseh delavcev
- > prispevku posameznega delavca za posamezno delovno soboto.
- > podatek o višini prispevka delodajalca.

Obrazec obračuna je na voljo za oddajo preko sistema eDavki.

Obračun bo potrebno predložiti v naslednjem mesecu po izvedbi solidarnostne delovne sobote, skupni znesek prispevkov pa bo potrebno plačati v 10 dneh po predložitvi obračuna.

Če delodajalec ne predloži obračuna prispevka za Sklad za obnovo Slovenije na predpisan način in v predpisanih rokih, je zanj predvidena kazen od 1.600 EUR do 60.000 EUR, glede na velikost delodajalca. Hkrati se z globo v višini od 800 EUR do 8.000 EUR kaznuje tudi odgovorno osebo delodajalca.

Solidarnostna delovna sobota

Solidarnostna delovna sobota **ni obvezna**, se pa delodajalec in delavec **skupaj lahko odločita** za solidarnostno delovno soboto, in sicer za eno v letu 2023 in drugo v letu 2024.

Delavec na ta dan ne bo prejel plačila za opravljeno delo, temveč bo neto znesek dnevne plače prispeval v Sklad za obnovo Slovenije.

Vračilo nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč

Občine lahko zavezancem, ki so zaradi poplav in plazov utrpeli hujšo škodo, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno življenjsko okolje za bivanje, vrne celotno oz. delno plačano nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč (NUSZ).

Občina bo zavezancem na podlagi njihove vloge in kriterijev, ki jih bo določila sama, z odločbo delno ali v celoti vrnila omenjeno dajatev.

Posebna nižja stopnja DDV za gasilsko opremo

Uvaja se posebna nižja stopnja DDV 5 % za dobavo:

- › tipiziranih gasilskih vozil ter

- › posebne zaščitne in reševalne opreme za gasilce.

Nižja stopnja se sme uporabiti le pod pogojem, da je kupec javna gasilska služba ali prostovoljna gasilska enota v gasilskih društvih.

Nudjenje nastanitve žrtvam poplav in plazov

Brezplačna oz. znižana najemnina osebam, ki so utrpeli hujše škode na osebnem premoženju zaradi poplav in plazov in so bile primorane poiskati novo ali začasno nastanitev, se do konca leta 2024 **ne obravnava kot dohodek**.

Stroški, povezani z nastanitvijo, ki nastajajo zavezancu-najemodajalcu, ki nudi brezplačno oz. znižano najemnino žrtvam poplav in plazov, **so davčno priznani do konca leta 2024**.

Authors

Mateja Babič

E Mateja.Babic@wts-tax.si
T +386 40 509 499

Jerneja Štremfelj

E Jerneja.Stremfelj@wts-tax.si
T +386 59 071 705

O WTS Global

Z zastopanostjo v več kot 100 državah je WTS Global že dosegel vodilni položaj kot globalna davčna praksa, ki ponuja celotno paleto davčnih storitev, in si prizadeva postati vodilna davčna praksa brez revizije na svetu. WTS Global se namerno vzdržuje izvajanja letnih revizij, da bi se izognil navzkrižju interesov in bil dolgoročno zaupanja vreden svetovalec za svoje mednarodne stranke.

Stranke WTS Global vključujejo multinacionalna podjetja, srenja mednarodna podjetja ter zasebne stranke in družinske pisarne.

Podjetja, ki so člani WTS Global, so skrbno izbrana s strogimi pregledi kakovosti. Gre za močne lokalne akterje na domačem trgu, ki jih združuje ambicija vzpostaviti resnično globalno prakso, ki razvija davčne voditelje prihodnosti in predvideva nov digitalni davčni svet.

WTS Global učinkovito združuje visoko strokovno znanje na področju davkov iz različnih kultur in okolij ter ponuja vrhunska znanja in spretnosti na področju svetovanja, notranjih, regulativnih in digitalnih storitev, skupaj s sposobnostjo razmišljati kot izkušeni poslovneži v nenehno spreminjajočem se svetu.

www.wts.com

Imprint

WTS TAX d.o.o.
Žanova ulica 3 | 4000 Kranj
Slovenija
T +386 59 071 705
<http://www.wts-tax.si/>
office@wts-tax.si

Izjava: Zgornje informacije so namenjene zagotavljanju splošnih smernic v zvezi s temo. Na te splošne smernice se ne smete zanašati kot na osnovo za kakršnokoli transakcijo ali poslovno odločitev, temveč je treba pridobiti nasvet kvalificiranega davčnega svetovalca glede na konkretne okoliščine zavezanca. Čeprav so naši članki skrbno pregledani, ne prevzemamo nobene odgovornosti v primeru kakršnekoli netočnosti ali opustitve. Za dodatne informacije se obrnite na avtorici. Za odjavo od Davčnih novic nam pošljite e-sporočilo na office@wts-tax.si z naslovom ODJAVA.